

Στην αυλή της Γης

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν ο Μιχάλης Ι. Λοϊζίδης, χημικός μηχανικός - μηχανικός Περιβάλλοντος, η Ξένια Ι. Λοϊζίδου, πολιτικός μηχανικός / ακτομηχανικός και η Ειρήνη Κυριάκου, μηχανικός περιβάλλοντος που συμμετέχει στο πρόγραμμα εργασιακής εμπειρίας ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ, που υλοποιείται με τη συνεργασία της ΑΚΤΗΣ και της EuroLife. Για τις απόψεις / σχόλια / εισηγήσεις σας, akti@akti.org.cy.

Η μειοδοσία στις μελέτες είναι εθνική μειοδοσία

Όταν τη δεκαετία του '80 ήμουν φοιτήτρια στο Μετσόβιο, ένας εκ των καθηγητών μας μας είπε "η μειοδοσία στις μελέτες είναι εθνική μειοδοσία".

Μια φράση πολύ δυνατή, που μου είχε κάνει μεγάλη εντύπωση και γι' αυτό τη θυμάμαι τόσα χρόνια μετά. Ήταν η εποχή που οι μελετητές στην Ελλάδα έκαναν μεγάλες εκπτώσεις στους διαγωνισμούς και οι μελέτες κατακυρώνονταν στον μειοδότη, ο οποίος συνήθως κάλυπτε τις ελάχιστες απαιτήσεις ποιότητας των όρων της προσφοράς. Τις ελάχιστες, σημειώστε το αυτό. Αυτό ακριβώς συμβαίνει τα τελευταία χρόνια και στην Κύπρο.

Της Ξένιας Ι. Λοϊζίδου*

"Το φτηνό το κρέας τα σκυλιά το τρώνε", έλεγε η γιαγιά μου. Μια φτηνή μελέτη, συνήθως οδηγεί σε μια ακριβή και προβληματική κατασκευή / λύση. Μια κατασκευή ή μια λύση με πολλές αδυναμίες, υπερδιαστασιολογήσεις, χωρίς καινοτόμα στοιχεία, χωρίς δημιουργικότητα, που πολλές φορές δεν ανταποκρίνεται καν στην υπό μελέτη περιοχή, είναι αντιγραφή από αλλού! Μια φτηνή μελέτη δεν δίνει τη δυνατότητα στον μελετητή να προχωρήσει εις βάθος, να αναζητήσει βέλτιστες λύσεις, σύγχρονες εναλλακτικές επιλογές, να δοκιμάσει νέες τεχνολογίες, νέα υλικά. Μια φτηνή μελέτη συνήθως αναλαμβάνεται από έναν μέτριο ή και κακό μελετητή, που καταλήγει στην εύκολη πεπατημένη: δίνει "μια απ' τα ίδια". Υπερδιαστασιολογεί, για να είναι σίγουρος για την ασφάλεια της κατασκευής, αφού η βέλτιστη διαστασιολόγηση απαιτεί εξειδικευμένα μοντέλα, εξειδικευμένους επιστήμονες και αρκετό χρόνο, δύο στοιχεία που έχουν κόστος, και δεν το ψάχνει και πολύ!

Αυτά όλα είναι γνωστά στους παροικούντες την Ιερουσαλήμ (εν προκειμένω στην Κύπρο). Αλλά οι διαδικασίες στο Δημόσιο είναι σιδηροκέφαλες και απαραίτητως ακολουθείται η μειοδοσία: παίρνουμε τον πιο φτηνό μελετητή. Για πέστε μου, αγαπητοί μας αναγνώστες, αν θέλετε να αγοράσετε π.χ. ένα στρώμα για το κρεβάτι που κοιμάστε, τι διαδικασία επιλογής θα ακολουθήσετε; Φαντάζομαι ότι θα κάνετε πρώτα μια έρευνα στην αγορά, θα δείτε τι υπάρχει και σε τι τιμές. Θα πάτε να δοκιμάσετε ίσως και

μετά θα αγοράσετε αυτό που συνδυάζει την ποιότητα, άνεση και μια καλή τιμή. Θα πάτε ποτέ να αγοράσετε στα τυφλά το πιο φτηνό; Στρώματα είναι όλα, αλλά στο ένα κοιμάσαι και ξυπνάς πιασμένος, πονάει ο αυχένας, έχεις πιθανώς πονοκέφαλο, έχεις εν ολίγοις παρενέργειες, ενώ στο άλλο ξυπνάς ξεκούρατος μετά από καλό ύπνο και μπορείς να αποδώσεις στη δουλειά και τη ζωή σου. Ακόμα και τώρα, στην εποχή της κρίσης, ο καταναλωτής από ένστικτο λειτουργεί με τον πιο πάνω τρόπο: αξιολογεί και συνδυάζει. Αυτό το αυτονόητο, γιατί δεν μπορεί να ισχύσει στις διαδικασίες της δημόσιας υπηρεσίας; Γιατί δεν γίνεται μια έρευνα να μάθουμε όλοι πόσο στοιχίζει η υλοποίηση φτηνών και συνήθως κακών μελετών; Αν κερδίσει το κράτος 10.000 ευρώ στο κόστος μιας μελέτης, μπορεί να πληρώσουμε μερικές εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ σε μια κακή κατασκευή ή σε μια κακή και ανεπαρκή λύση. Αυτά είναι καθημερινές ιστορίες. Μιλούσαμε με Ολλανδούς συναδέλφους, οι οποίοι μας είπαν ότι οι υπηρεσίες και

οι οργανισμοί δημόσιου δικαίου στην Ολλανδία μπορούν να αναθέτουν κατευθείαν μελέτες κόστους μέχρι 200.000 ευρώ. Αυτό, για να διασφαλίζεται η ευελιξία, η ταχύτητα ανάθεσης και εκπόνησης και η επιλογή του βέλτιστου μελετητή. Θα μου πείτε, αν αυτό γίνει στην Κύπρο, η διαπλοκή θα φουντώσει. Ιδού άλλη μία παθογένεια: η αξιοκρατία δεν αποτελεί ιδίον του χαρακτήρα μας. Γι' αυτό, μέσα από άκαμπτες διαδικασίες προσπαθεί ο νομοθέτης να διασφαλίσει την αξιοκρατία. Και πέφτει σε μια σειρά από παγίδες, που στο τέλος λειτουργούν εναντίον της ποιότητας και του κόστους.

Υπάρχουν τρόποι αντιμετώπισης. Π.χ. να μπαίνουν πιο αυστηρά ποιοτικά κριτήρια. Να ισχύσει το λεγόμενο κατώφλιο στις εκπτώσεις των προσφορών. Να δίνεται μεγαλύτερη βαρύτητα στην ποιοτική αξιολόγηση των προσφορών (στις περιπτώσεις των δύο φακέλων). Ή, για μικρές μελέτες, να καταρτιστούν κατάλογοι μελετητών και να ανατίθενται οι μελέτες με κλήρωση (αυτό γινόταν παλιότερα με μεγάλη επιτυχία). Σίγουρα, να γίνεται αυστηρή παρακολούθηση των μελετητών με βάση τις πρόνοιες των συμβάσεων και να μην γίνονται αποδεκτές ελλείψεις ή πρόχειρες μελέτες (ο κακός χαμός γίνεται με σχέστες μελέτες που γίνονται αποδεκτές), να υπάρχουν ποινές για τους υπηρεσιακούς που αποδέχονται κακής ποιότητας μελέτες. Και άλλοι τρόποι υπάρχουν που έχουν δοκιμαστεί αλλού. Να τους ψάξουν και να τους βρουν οι αρμόδιοι και το ΕΤΕΚ και να μην κρύβονται πίσω από την ευρωπαϊκή νομοθεσία, γιατί αυτή δίνει πολλές άλλες δυνατότητες. Πάντως αυτή η λαίλαπα των κακών μελετών ελέω μειοδοσίας, μας οδηγεί στην καταστροφή. Οφείλουμε να αντιδράσουμε, γιατί "η μειοδοσία στις μελέτες είναι εθνική μειοδοσία".

*Πολιτικός μηχανικός / ακτομηχανικός

ΖΩ!

Σε έναν τόπο που τα παιδιά μαζεύουν γόπες τσιγάρων από τις ακτές!

Τα παιδιά του Δημοτικού Σχολείου Πύλας μαζί με τους εθελοντές της ΑΚΤΗΣ συμμετείχαν σε έναν αλλιώτικο καθαρισμό ακτής: εφάρμοσαν το διεθνές πρωτόκολλο NALG, με βάση το οποίο διαχωρίστηκαν και κατέγραψαν τα είδη των σκουπιδιών που υπήρχαν στην παραλία, για να δουν τις πηγές τους. Κύριο σκουπίδι με 17%: οι γόπες από τα τσιγάρα! Έλεος πια με αυτό το θέμα. Μην φυτεύεται τις γόπες σας, δεν θα φυτρώσουν τσιγαριές!!! Ακολουθούν τα πλαστικά μπουκάλια 15,6 %, τα καλαμάκια 13,3 %, οι συσκευασίες τροφίμων 12,8 %, οι πλαστικές σακούλες 11 %, τα πλαστικά μπουκάλια 9,4 %, τα κουτάκια-τενεκεδάκια 7,5%, τα τσαλακωμέ-

να χαρτιά 3,6 % και άλλα διάφορα όπως γυάλινα μπουκάλια, πλαστικά ποτήρια, πακέτα τσιγάρων, κομμάτια πολυστερίνη, αλουμινόχαρτα, ελα-

στικά αυτοκινήτων, κομμάτια χαρτιού υγιείας κλπ κλπ. Μπράβο στα παιδιά, μπράβο στους εθελοντές της ΑΚΤΗΣ.

ΚΓ-ΞΑ

ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ...

...στην παλιά Λευκωσία

Τώρα που έφτασε η Μεγάλη Βδομάδα μαζί με αυτή την εκρηκτική άνοιξη, η παλιά Λευκωσία το απόγευμα προς το βραδάκι είναι ένα όνειρο: όμορφα τα παλιά διατηρητέα σπίτια, οι πλακοστρώσεις, οι γειτονιές του Τακτακά, της Φανερωμένης. Ζαλίζουν οι μυρωδιές από τα άνθη της κιτρομηλιάς, τα γιασεμιά, τις σιερνιές, τις φρέζιες, τις λουβανούδες. Τη Μεγάλη Βδομάδα είναι πραγματικά κατανοητικές οι ακολουθίες των Παθών στον Άγιο Κασιανό ή στη Χρυσανθινώτισσα (κάνουν έργα τώρα, ελπίζω να τα τελειώσουν ή να τα μαζέψουν να γίνουν όμορφα οι λειτουργίες). Το θρήνο "Ω, γλυκύ μου Έαρ", εκεί, στα ανοιξιάτικα εκκλησάκια της παλιάς Λευ-

κωσίας, το νιώθει κανείς στην ψυχή του! Αν είστε στη Λευκωσία τη Μεγάλη Βδομάδα, να πά-

τε! Καλό Πάσχα να φτάσουμε, αναγνώστες μας!

ΞΑ